

Alcohol- en drugsgebruik

onder jongeren

in Lingewaard en lokaal beleid

Aanleiding en vraag onderzoek

- Aanleiding:

  zorgen over het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in de gemeente bij de raad en bij instanties

- Vraag:

  Wat is de doeltreffendheid van het op (minderjarige) jongeren gerichte alcohol- en drugsbeleid van de gemeente Lingewaard?

  (welk beleid, welke doelen, welke aanpak, welke resultaten)

Aanpak van het onderzoek

- analyse van relevante beleidsnota's en data rondom alcohol en drugs
- interviews met beleidsmedewerkers (sociaal domein, lokaal gezondheidsbeleid, openbare orde en veiligheid en team Veiligheid, Toezicht & Handhaving)
- interviews met professionals in de uitvoering van beleid inzake (onder meer) jeugd, alcohol en drugs

  (SWL, Iriszorg, coördinatoren van VO-scholen, VioS-aanpak, GGD, bureau Halt, de politie, Stichting Aanpak Straat en Schoolveiligheid (SASS), straatcoaches, Sportservice Lingewaard, Zorgbelang Gelderland stichting Be Aware)

Aanpak van het onderzoek

- interviews op locaties met ouders/vrijwilligers bij sportverenigingen in de dorpskernen (waaronder elftalbegeleiders en barvrijwilligers)
- gesprekken op hotspots met jongeren in de dorpskernen van de gemeente Lingewaard (in Bemmel, Huissen, Gendt, Angeren, Haalderen en Doornenburg)

Bevindingen

Cijfers over gebruik:

- binnen de gemeente Lingewaard wordt door meer jongeren alcohol gedronken en iets vaker drugs gebruikt dan door jongeren in de regio (cijfers 2023)
- wel een daling tussen 2021 en 2023 (van ooit-gebruik van alcohol, het regelmatig drinken als van het bingedrinken);
- ook landelijke trend van (lichte) afname alcoholgebruik minderjarigen
- (soft)drugsgebruik constant (vergelijkbaar met regio)
- gebruik van partydrugs (xtc/MDMA, amfetamine en 3MMC-varianten) bij een kleine groep jongeren op festivals
- bij jongvolwassenen meer alcoholgebruik; minder drugsgebruik in Lingewaard

Bevindingen

Oordeel ouders over gebruik:

- ouders in Lingewaard keuren het alcoholgebruik door hun minderjarige kinderen relatief vaak goed (44% van de ouders) of zeggen er niets van (15%)
- dat is hoger dan de gemiddelde goedkeuring door ouders in Gelderland Midden
- minderjarige jongeren in Lingewaard geven aan vooral aan alcohol te komen via een vriend of kennis (bij de tentfeesten en kermis) en via hun ouders
- informeel wordt alcoholgebruik door minderjarige jongeren gedoogd
- gebruik van softdrugs niet zo ‘genormaliseerd’ als het gebruik van alcohol in Lingewaard

Beleidsaanpak

Landelijk:

- Nationaal Preventieakkoord
- wettelijk; Drank- en Horecawet, Alcoholwet
- voorlichtingscampagnes

Beleidsaanpak

Lingewaard:

- aanpak van middelengebruik onder jongere inwoners, vooral beperking alcoholgebruik
- maatregelen in ‘Preventie en handhavingsplan alcohol 2021-2024’ (beleidskader)
- aanpak gericht op bewustmaking, bij jong en oud, van schadelijke gevolgen van alcoholgebruik
- drinken van alcohol gebruik op jonge leeftijd zien te voorkomen, vóór hun 18e verjaardag
- handhaving dient deze bewustwording door gerichte controles te ondersteunen
- geen lokaal beleidskader voor de aanpak van drugsgebruik door jongeren

Raakvlakken in beleid

- preventieve en handhavende activiteiten, door gemeente en door partners (scholen, sportverenigingen, GGD, het jongerenwerk, Halt, Iriszorg, politie)
- ook aandacht voor integrale veiligheid bij overlast jeugd (en mogelijk drugsgebruik)
- raakvlakken met beleid sociaal domein (GALA-OKO aanpak)

Bevindingen

Cijfers over alcoholgebruik:

- cijfers alcoholgebruik door minderjarigen geven daling aan (periode 2021-2023)
- afname bij zowel ooit-gebruik van alcohol, het regelmatig drinken als voor het bingedrinken
- de afname is in Lingewaard sterker dan de regionale en landelijke daling; positieve ontwikkeling
- ofschoon daling van drinken, is het ooit-gebruik van alcohol, regelmatig alcoholgebruik en bingedrinken van minderjarige jongeren in Lingewaard nog steeds hoger dan het landelijk en regionaal gemiddelde onder deze groep
- het alcoholgebruik onder jongeren blijft punt van zorg en aandacht

Bevindingen uitvoering aanpak

Preventie:

- voorlichting op vo-scholen beperkt/niet structureel ingebed
- betrokkenheid van ouders bij voorlichting laag
- het aansluiten bij (alleen) de landelijke voorlichtingscampagnes onvoldoende doeltreffend voor bewustwording
- convenant ‘Alcohol- en Drugs op sportverenigingen in Lingewaard’ tussen gemeente, Sportservice Lingewaard en sportverenigingen positief ontvangen; behoefte aan regelmatig trainingsaanbod/voorlichting

Bevindingen uitvoering aanpak

Toezicht en handhaving:

- in 2024 geen overtredingen van de Alcoholwet door boa’s geconstateerd
- toezicht op het tegengaan van verkoop van alcohol aan minderjarigen bij de formele verkooppunten lijkt behaald
- (echter) geen garantie dat verkoop aan minderjarigen niet plaatsvindt
- inzet van boa’s veelal bij evenementen in Lingewaard; gezamenlijke inzet van boa’s en Halt succesvol (aantal verwijzingen naar Halt)